

EL

MAGAZÍN

Divendres, 4 de setembre de 2020

ENTREVISTA ■

Josep Maria Sala-Valldaura publica un recull dels seus viatges de joventut

NARRATIVA ■

'Mar de formigues', el relat guanyador del Concurs de Narrativa Curta d'EL 9 NOU

PONTS ■

El Pont Nou de Camprodon, el pont que va comunicar el Ripollès amb la Cerdanya

ESTÒNIA

Un país que té en Tallinn la seva joia de la corona

ENTREVISTA

SALA-VALLDAURA

“Si te’n rius d’algú, sempre ho fas des d’un complex de superioritat física o moral”

Poeta, viatger, assagista, conversador, professor, estudiós, observador i bona persona. Josep Maria Sala-Valldaura, nascut a Gironella el 1947, és d’aquelles veus que per escoltar-les no calen excuses. Ha estat catedràtic de literatura a la Universitat de Lleida i ha expandit els seus terrenys d’anàlisi cap al teatre i l’humor. El darrer llibre que ha publicat és ‘Trencadís amb mar de fons’, de la col·lecció Biblioteca Secreta de l’Ajuntament de Barcelona. Són les cròniques inèdites dels seus viatges de joventut, amb una motxilla a l’esquena i sense càmera de fotos, per països com Egipte, Jordània, el Kurdistan o Grècia.

Text i fotografia: Jaume Barrull

Una pregunta gairebé obligada: com va portar el confinament?

M’hi vaig resignar. M’ho vaig prendre com viure en una gàbia d’or i ho aprofitava per escriure. També és cert que ja estava acostumat a passar llargues hores tancat en un despatx treballant.

A *Trencadís amb mar de fons* alguns lectors hi han descobert un viatger que ignoraven. Ara seria possible anar-hi en les mateixes condicions que ho va fer vostè fa quaranta anys?

Diria que el Kurdistan ara fora més complicat i Síria, encara pitjor. Algèria deu ser més fàcil, però Turquia pateix una repressió molt forta que deu afectar molt la vida al carrer. Suposo que depèn de cada país.

Què pensa quan veu la sort que pateixen ciutats com Mossul, que va poder visitar amb normalitat?

Tant l’Iraq com Síria han destruït moltes ciutats. El riu Èufrates, on hi havia bastant de peix i la gent hi anava a rentar la roba i passejar, ara està ple de brutícia. És tot un desastre.

Té la sensació d’haver vist un món que ja no existeix?

No crec que hagi desaparegut del tot, sinó que viu en una continuïtat destructora.

Al llibre confessa que sempre viatjava sense càmera.

Una raó és que les càmeres pesen i una altra és que no tenia gaires diners. També penso que el que recordes és el que val. Les fotos no són, doncs, tan necessàries.

Al capítol de l’illa grega d’Astipàlea diu que, per una vegada, s’alegra de ser gran i haver pogut gaudir de segons quins llocs abans de ser envaïts.

Són llocs que han esdevingut molt turístics. Parlo de Petra, a Jordània, o les illes gregues com la que esmentes. Quan feia de professor a l’institut d’Eivissa, els estudiants de Formentera havien de dormir a Eivissa perquè només tenien un vaixell a la setmana. Això era l’any 70 i no tenia res a veure amb ara. És normal que el viatger de tant en tant faci de turista, però la majoria dels turistes no fan mai de viatgers.

Quines diferències hi ha entre uns i altres?

El turista mira un retrat de cartró pedra. No conversa, no mira les coses i només veu el que li sembla que ha de veure. Una ciutat com Barcelona, per exemple, no la pots fer en dos o tres dies. T’hi has de quedar, passejar, xerrar amb algú si pots, observar com es distreu la gent... Has de poder agafar el ritme de la ciutat i no veure coses una darrere l’altra i marxar.

Fa uns anys va escriure *Pensant el riure*, un assaig sobre l’humor. Com a viatger ha descobert un riure universal?

L’humor més comú és respecte al fet insòlit. Quan algú s’equivoca o li passa alguna cosa inesperada, la gent se’n riu.

L’acudit d’ensopegar amb la pedra i caure?

Aquest el trobes a tot arreu perquè és el riure més primari. Si vaig pel carrer i veig una persona que cau potser de bones a primeres me’n ric perquè és un fet insòlit, aquell riure

primari que comentàvem. Però després hi poso pietat, compassió i sentiment i el riure desapareix.

Una cosa és aquesta reacció gairebé instintiva i una altra ja seria recrear-nos en el mal d'altri.

Seria el riure's de, fruit d'un complex de superioritat, sigui moral o físic, respecte a la persona que és objecte de la riota. És quan algú fa befa d'una persona que és geperuda o quequeja.

Va veure *Tabús*, de TV3?

No, però em sona.

És un programa que feia humor a partir de col·lectius que, d'entrada, no està ben vist convertirlos en motiu per riure.

Però és que si no tinguéssim el riure no tindríem una vàlvula d'esbargiment. El riure té moltes facetes, una és poder sobreviure. A més a més, que la gent tingui problemes no vol dir que no rigui. De fet, n'hi ha que com més problemes tenen, més riuen.

Intueixo que el programa ha tingut èxit perquè aconseguix riure *amb* en lloc de riure's *de*.

Sense haver vist el programa suposo que es tracta d'un humor més sofisticat, més solidari, que es planteja d'igual a igual. Això em recorda el *Charlot*: a pel·lícules com *La quimera de l'or* comences rient d'ell, després rius amb ell i al final gairebé plores amb ell. Amb el *Quixot* passa el mateix, comença provocant riure i quan portes 100 pàgines ja no és possible perquè et solidaritzes amb ell. Li tens compassió.

Durant aquesta crisi, com porta l'humor?

Costa més, estem massa pendents de moltes coses que fan difícil obrir parèntesis.

“La poesia no la dominem, és ella que et domina a tu. No pots forçar el poema perquè es nota, acabes escrivint el que havies escrit o et surt un nyap”

En la gàbia d'or que comentava, va aprofitar per escriure?

Sí, però ara tinc idees i no tinc paraules. Quan em passa això no puc escriure poesia. Si no surt, no la pots forçar. Puc escriure assaig perquè és una qüestió de posar-t'hi, té una part més artesanal. Continuo escrivint i llegint, ara sobre el fet poètic, una definició inassolible, però no escric poesia.

Si no ve, és que ara no té ganes de prendre'm.

La poesia no la domines, és ella que et domina a tu.

No pots forçar el poema perquè es nota, acabes escrivint el que ja havies escrit o et surt un nyap. El poema no es pot enganyar perquè no l'escris tu, en un percentatge molt alt és de la llengua, el ritme, la música. Després corregiràs el que vulguis, però el naixement no el provoques tu. Potser el pots provocar una mica escoltant una certa música, mirant unes certes pel·lícules o llegint poemes que t'agraden. Això és com un fòrceps en un part, potser sí que ajuda a sortir el nadó, però no pots forçar la situació.

Tots els poetes ho viuen així?

Hi ha poetes de tota mena. N'hi ha que a mi m'enfaden molt perquè diuen que només ho són les dues tardes que poden escriure. Això no és un poeta. Un poeta escolta i mira la vida sempre com a tal. Jo penso això i tinc clar que per a mi és una manera d'estar i de ser. D'altres pensen el contrari.

No és una visió molt mística?

Només sé que és una cosa que no controles, que no és racional. Així com escriure un assaig o, en bona part, una novel·la ho és, el poema no. És clar que té tota l'herència de tot el que s'ha escrit i has llegit abans, però no el domines.

Fins i tot quan ha escrit la seva poesia per a infants?

No, és diferent, aquesta és més d'ofici i pots fer més broma. La poesia per a gent gran és més seriosa, però la canalla creu en la màgia de la paraula sense que es plantegin res més. És molt agraïda perquè tenen un contacte molt més net amb la paraula.

VIATGES

Arnau Sañé / Matoke Travel

ESTÒNIA, UN DESTÍ PLE D'ENCANT

Estònia forma part de les repúbliques bàltiques. Concretament, és la que es troba situada més al nord, entre Letònia, Rússia i el mar Bàltic. El país, tot i que no té una gran extensió, amaga tresors a vegades inesperats. Petits pobles costers, boscos frondosos i majestuosos castells converteixen Estònia en un destí ple d'encant, més a prop de casa del que sembla.

La joia de la corona és Tallinn, capital del país i, per descomptat, també la seva ciutat més emblemàtica. Visitar Tallinn és una experiència semblant al que ha de ser viatjar en el temps fins a l'edat mitjana, on els blocs de pisos es converteixen en cases baixetes, de teulades vermelles i amb tot de carrerons estrets i sinuosos que amb prou feines aconseguen separar-les. La muralla, en molt bon estat, envolta el centre de la ciutat, i les torres de vigilància, encara dretes, asseguren els murs i s'alcen amenaçadors a la cerca d'enemics. Una visita obligada, sens dubte, és la imponent torre d'artilleria Kiek in de Kõk, de 38 metres d'alçada. La seva construcció data de l'any 1470, i compta amb tres espais diferenciats que es poden combinar o bé visitar per separat. Des de dalt de tot es pot gaudir d'unes bones vistes de la ciutat emmurallada, i si baixeu fins a sota terra, podreu explorar una mica el sistema de túnels subterranis dissenyats per a la defensa de la ciutat (cal visitar-los en companyia d'un guia).

La plaça de la ciutat sol estar plena a vessar de paradetes, i segons el dia, de turistes que venen d'algun creuer i que corren atrafegats per aprofitar les poques hores de terra ferma que tenen. Alguns locals del centre de la ciutat s'han adaptat a l'aparença medieval del seu

entorn, i fins i tot han decorat els negocis i elaborat una vestimenta d'acord amb l'ambient, fet que dona a la ciutat un toc encara més màgic, si és possible.

Si voleu veure la ciutat des de la perspectiva de les gavines que veureu voltar sense cap vergonya, mirant d'arreglar alguna cosa comestible d'un turista despistat, podeu dirigir-vos al mirador de Patkuli, situat a la part sud-oest del casc antic. Juntament amb el mirador de Kohtuotsa, Patkuli és dels millors llocs on poder gaudir de vistes a pràcticament tota la ciutat sense haver de pagar. Si teniu temps, tot baixant podeu fer paradeta a la taverna Fersen, on podreu gaudir de la increïble ambientació medieval i prendre alguna beguda reconfortant si us animeu. Per als qui no en tenen mai prou, sempre hi ha la opció de pujar fins a dalt de tot de la torre de la televisió de Tallinn. No és gratuït, però la diferència d'alçada és considerable.

No només les ciutats són atracció turística a Estònia, aquest país també té molta natura per oferir-nos. El màxim exponent és el parc nacional de Lahemaa, una extensa zona natural coberta de boscos i llacs, que convida a perdre's una bona estona tot passejant entre l'ombra dels arbres. És un destí relativament poc concorregut per als turistes estrangers, així que també es converteix en un lloc tranquil, ideal per relaxar-se després d'alguns dies de no parar. A Lahemaa hi trobarem una gran quantitat de bosc, interromputs sovint pels set rius que travessen el llac, i per les desenes de pantans que inunden i fertilitzen les

terres. A més, el mar també és protagonista dins el parc nacional, i a vegades s'endinsa a la terra i dona lloc a paisatges preciosos per la seva extravagància. Al parc hi trobem més de 120 quilòmetres repartits en 20 rutes de senderisme. A més, també hi ha la possibilitat de visitar alguns assentaments antics, així com antigues mansions senyoriales. La fauna també abunda a Lahemaa, tot i que els animals no acostumen a presentar-se sovint als turistes. Tot i així, hi habiten animals tan imponents com els ants, els llops o fins i tot el osos. També hi trobareu un itinerari fet a mida per a l'observació dels castors. Per als amants de la natura, Estònia també ofereix la possibilitat d'observar els ossos bruns des de dins d'un refugi/amagatall al mig del bosc amb totes les comoditats, on fins i tot t'hi pots quedar a dormir.

Si us agrada l'ambient relaxat, i sou d'aquells que no us sap cap greu passar-vos un parell o tres de dies al mateix lloc, amb la fi d'explorar completament el lloc on us trobeu, teniu parada i fonda pendent a Kuressaare. Es tracta d'una petita ciutat, d'uns 16.000 habitants, que és la capital de l'illa de Saaremaa, a pocs quilòmetres a l'oest de l'Estònia continental. Per accedir a l'illa s'ha de fer amb ferri, i hi ha la possibilitat de portar-hi també el cotxe. Per als qui us agrada pedalar, recórrer els prop de 100 quilòmetres de longitud de l'illa en bicicleta també és una opció.

Una de les atraccions principals que no us podeu perdre si traieu el cap a Kuressaare és la seva fortalesa. Estem parlant de la fortalesa més ben conservada de tot Estònia, que aviat és dit. No us deixeu impressionar encara, perquè el plat fort pel que fa a fortificacions és el castell episcopal, al centre de la ciutat i gairebé tocant a la costa. Després de travessar la imponent porta llevadissa de ferro, accedim a l'interior. A banda de contemplar la bellesa arquitectònica, trobarem diversos elements històrics, gairebé tots pertanyents a l'època de la Segona Guerra Mundial, i alguns animals dissecats com a representació de la fauna del país, de gust discutible. Passejant per les muralles i enfilant-vos a les torres, podreu contemplar la ciutat, i comprovar la situació estratègica del castell, ideal per defensar-se d'un atac des de gairebé qualsevol angle.

Per últim, ens queda un indret molt curiós dins l'illa de Saaremaa que val la pena visitar: el cràter de Kaali. És exactament això, un cràter, però no ha estat provocat per cap erupció volcànica ni moviment tectònic. El seu origen és extraterrestre, ni més ni menys, ja que el va originar l'impacte d'un meteorit, ara ja fa uns 7.500 anys. Diuen els que hi entenen que la potència de l'impacte va resultar ser tan gran com l'impacte de la bomba atòmica d'Hiroshima, i va devastar quilòmetres de bosc a la rodona. El simple fet de contemplar com un petit tros del meteorit va originar un forat de 110 metres de diàmetre, fa pensar una mica en la immensitat de l'univers, i, sobretot, en la insignificança de l'espècie humana. Avui el cràter ja no és tan gran, però és un dels pocs del món que encara es conserva, i, de fet, és el cràter d'impacte més gran que hi ha a tot Europa.

- Estònia forma part de l'espai Schengen. Per tant, és possible viatjar-hi només amb el DNI. Actualment, cal consultar l'estat de les fronteres davant la canviant situació provocada pel Covid-19.

- La moneda d'Estònia és l'euro. Les targetes de crèdit gairebé sempre funcionen i els caixers automàtics funcionen correctament i són fàcils de trobar a tot el país.

- A Estònia es pot conduir amb el permís d'aquí en vigor. Tot i això, cal anar amb compte, sobretot a l'hivern i de nit. El gel i la mala visibilitat,

combinada amb el possible encreuament d'animals salvatges, fa que hagi de posar tots els sentits en la conducció per evitar imprevistos.

- Agafar un taxi a Estònia i no pagar més del compte és tot un repte, ja que els preus poden variar d'una manera exagerada per fer la mateixa ruta. És recomanable agafar taxis on hi aparegui el nom de l'empresa pintat a l'exterior i amb una etiqueta groga on es mostrin els preus. A dins, cal fixar-se en la llicència del taxista, que ha d'aparèixer en un lloc visible.

AGÈNCIA DE VIATGES

Pg. Domènec Sert, 1, TARADELL
93 131 46 65 / 636 85 38 80
info@matoketravel.com

OPINIÓ

Carles Duarte

‘Els ullastres de Manhattan’

El poeta menorquí Ponç Pons és un dels nostres grans escriptors i sovint ens sorprèn amb propostes literàries singulars. Sens dubte ho és *Els ullastres de Manhattan*, una obra on l'autor combina prosa i vers d'una manera insòlita i reeixida. Mentre que el text en prosa constitueix un breu dietari d'uns dies passats a Nova York amb la seva dona, Roser, arran d'un recital de poesia, els versos li serveixen per teixir una narració essencial d'alguns dels episodis més significatius de la història de Menorca. L'allunyament de la seva illa, el compensa fent-ne objecte d'un poema llarg on apareixen des dels primers pobladors a Francesc de B. Moll passant per les dominacions àrab, anglesa, francesa o per la mare menorquina d'Albert Camus.

Us n'acosto un tast, ja situats al segle XIX: “L'antiga i orgullosa,/feudal aristocràcia/ terratinent imposa,/amb gestos que denigren,/maneres que degraden,/ ganyotes que rebel·len/ i posats que repugnen/, senyorial, rendatari,/caciquista un estatus/ d'humiliant servitud.” Tot això mentre acompanyem Pons en el seu itinerari per Manhattan o Bro-

oklyn, sempre enriquit per una profunda, però mai no feixuga dimensió cultural, que va des de les pintures exposades al museus, als escenaris de pel·lícules o novel·les, a llibreries... Per a Ponç Pons la literatura no és un aspecte secundari o accessori de la vida. A *Els ullastres de Manhattan* anota: “Crec que el món d'un escriptor, a part de la família i els

Ponç Pons defensa la importància del silenci i la bellesa

amics, és la seva biblioteca” i propugna una integració entre “el jo que escriu i el que viu”. El nostre autor se sent atret i fins i tot fascinat pel dinamisme i la grandiositat de la gran metròpolis, però proclama amb fermesa les seves arrels, que reivindica per la manera d'entendre l'existència que hi associa i amb la qual s'identifica: “Viure tranquils, sense presses, de forma humana i natural”, crític amb la gent que “corre per no arri-

bar enlloc.” Ho rebla d'aquesta manera tan clara i definitiva: “Per jo ser menorquí és una filosofia de vida que, oberta a tota la riquesa cultural del món, té com a marc la tranquil·la bellesa de l'entorn natural i urbà, el respecte com a forma de relació i convivència, i la calma i la bonhomia com a ritme existencial.”

I és que Ponç Pons defensa la importància del silenci i de la bellesa, que, des del seu punt de vista, “cura, calma, espiritualitza”. A Nova York troba que “l'aire té un gust cendrós, esquiu, de fum i asfalt”, considera que Manhattan “empetiteix, minimitza les persones” i conclou que “em sembla un hàbitat inhòspit, sobreexplotat i excessiu”. Però hi reconeix i en valora la capacitat d'acollir i d'incorporar realitats humanes procedents de paisatges i de tradicions del tot diferents: “A Nova York, que aglutina gent de tot arreu, tal vegada la pregunta clau no sigui: ‘D'on vens?’, sinó: ‘Què cerques?’.” Pons assenyalava que “els moviments migratoris són imparables i aniran formant nous tipus de societats” i hi afegeix: “l'alteritat i la mescla inspiren, enriqueixen”.

Francisco Castro

DES DEL DRON

EL surrealisme som nosaltres

El més interessant de les meves vacances a Catalunya, aquest agost, va ser, com les altres vegades que hi he vingut des de la meua Galícia on resideixo, tornar al món d'en Salvador Dalí. Així que he tornat a Figueres, on fa uns anys vaig presentar un dels meus llibres, i on, fa molt més, ja hi havia estat per visitar el Museu Cala-Dalí. Un museu en temps de Covid-10. Molt gel pertot arreu però després aglomeracions a les sales. I tot fent olor de gel i desinfecció. Però ben enganxats, com a la cançó de Sergio Dalma.

Si alguna cosa estem aprenent en aquesta pandèmia és que ens agrada el maquillatge. Ens empastifem d'hidroalcohòlic, passem pel carrer amb les mascaretes posades, però de seguida que ens ho permeten, ens ajuntem origiàsticament enganxats. En el fons, una actitud que a en Dalí li hauria encantat perquè si alguna cosa manegava el de Cadaqués era l'art de l'aparença. Tota la vida va treballar amb la seva aparença de geni. Compte, que ho era! Però abans de ser-ho ja havia convençut a tothom que ho era. Nosaltres estem fent alguna cosa semblant. Vaig amb mascareta però després, al bar, els dos-cents que som allà,

ens la traïem. Perquè amb un gintònic pel mig, no hi ha contagi.

Vaig passar una setmana a Catalunya banyant-me en platges d'aigua calenta (no us n'oblideu, vinc de Galícia i allà l'aigua sí que és freda) i menjant com un Poe. Vaig tornar a casa amb uns quants quilos de més, el moneder feliçment buit i un somriure a la cara. Les vacan-

“El surrealisme encara no havia arribat quan Salvador Dalí cridava davant dels periodistes”

ces són per això.

Però parlàvem de Dalí. Al seu museu hi ha un rètol gegant que diu “El surrealisme sóc jo”. Imagino al vell bigotut donant un sòlid cop rotund contra el terra amb el seu bastó, cridant això, que el surrealisme era ell. Però no. S'equivocava. El surrealisme encara no havia arribat, quan ell cridava, traient els ulls de l'òrbita i aixecant la punta del bigoti davant dels periodistes. Al surrealis-

me encara li faltava molt per arribar. Així que em permeto el luxe de corregir el geni i proclamo, sense bastó i sense bigoti: “El surrealisme som nosaltres.” Nosaltres. Els humans d'avui en dia. Catalans, gallecs. De l'Equador. Tant hi fa. Som nosaltres, aquests que caminem ara amb un morrió posat tot el dia, practicant l'apnea quan algú se'ns acosta sense la deguda protecció, fent pudor de gel desinfectant com si ens hagués acariciat la cara una rata borratxa (a en Dalí li hauria encantat aquesta última imatge) però desitjant que ens obrin els estadis i, com ja s'ha vist, les places de braus. Nosaltres som el surrealisme, enviant els nens i nenes a l'escola encara que el sentit comú ens fa pensar que no, que millor que no, que encara serà més incontrolable el bitxo dalinià surrealista que ens va posar la vida com l'interior d'un quadre de Don Salvador: líquids, com la memòria persistent dels rellotges que es dissolen, com els elefants que en comptes de potes tenen filferros, com els crucificats al buit.

El surrealisme som nosaltres. Atrapats al mig d'un somni absurd que ni Salvador Dalí hauria estat capaç de concebre. De tan trist. De tan agònic.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Messi com a metàfora

L'adéu sobtat de la icona blaugrana ha deixat en estat de xoc una bona part de la societat catalana. Més enllà del que és estrictament futbolístic, té alguna cosa de final d'època i l'escenificació de la caiguda dels déus. Evidència també que els amors no solen durar per sempre i que la gent consentida s'acaba comportant tard o d'hora com a tal. De cop, tots aquells valors i particularitats que havíem brandat per justificar la nostra idolatria hem vist que només eren a la nostra imaginació i un producte de la nostra fantasia. És com si ens haguéssim assabentat de manera brutal que els reis són els pares. Com que el futbol és més que futbol i la gran figura i el seu equip suportaven una part important i excessiva de la nostra autoestima, el fet comportarà una certa depressió social a mitjà termini. La devaluació que sofrirà la marca Barcelona-Catalunya no és un tema menor. Després del dol, hauríem d'anar assumint que ja no som tan únics i especials i que patim, de fa temps, una evident declinació com a país que va molt més enllà de les ocurrences del nen mimat, de la mala gestió de la directiva blaugrana o de la humiliació a que ens han sotmès uns futbolistes bavaresos. Hem estat instal·lats, i molts encara hi estan, en una bombolla d'irrealitat. "El món ens mira", afirmaven alguns de manera aspiracional, però en realitat ens mira poc i cada vegada ens considera menys. Ens hem convertit en un país realment petit, no de dimensió física, sinó d'horitzons, de projectes i de plantejaments. Mentre vivim embadalits i hem trencat qualsevol vestigi de propòsits col·lectius, de consensos amplis i

de polítiques compartides tot apel·lant a una Arcàdia feliç, ens hem estancat socialment i econòmicament mentre, lògicament, la resta del món no s'aturava. Hem continuat vivint de la inèrcia del passat, però la nostra velocitat de creuer ha anat minvant fins a evidenciar la situació estancada i mediocre en què ens trobem.

Anestesiada bona part del que s'anomena la societat civil organitzada, només alguns cercles o bé estudiosos a títol particular s'han atrevit a dir públicament que no anàvem bé, que la nostra economia perdia competitivitat, que ens endarreríem faltats d'apostes innovadores, que la societat es fracturava, que ens anàvem convertint en presoners del nostre narcisisme. No fa gaire que el Cercle d'Economia alertava de la falta de polítiques socials i econòmiques a Catalunya i reclamava una reacció i recuperar la suma d'esforços per donar viabilitat futura al país. Fa unes setmanes que un grup de reputats economistes va llençar un manifest reclamant un replanteig econòmic global a Catalunya i la recuperació d'una necessària i inexistente política industrial (de qualsevol política, afegiria jo), la qual s'hauria de fonamentar ara en el coneixement i la innovació. Recentment, dos professors de la London School han explicat, amb dades, la declinació de l'economia catalana amb relació i contrapunt a la madrilenya, la qual ens ha superat en termes de PIB, però també de dinamisme i modernitat. El capital exterior busca l'estabilitat política. Per cada 12 euros d'inversors estrangers a Catalunya, a la comunitat de Madrid n'hi van 60. I tot això no ha estat sempre així. El canvi de

tendència s'ha produït a les dues darreres dècades. Aquesta mateixa setmana, la reputada consultora nord-americana McKinsey ha publicat un informe sobre el futur econòmic i l'ocupació al món en el qual Catalunya surt qualificat de territori estancat i de monocultiu turístic, equiparat, és un exemple, amb Montenegro. En canvi, destaca l'estudi, territoris dinàmics i innovadors a Espanya, com serien Madrid, Navarra i el País Basc. Fa uns dies també, un treball periodístic ha avaluat que, des del 2010, la despesa social a Catalunya ha disminuït el 8,8%, mentre que la mitjana espanyola en el mateix període havia crescut el 14,8%. Dades eloqüents sobre la prioritat o no de combatre la desigualtat i apostar per la cohesió social.

Sembla evident que a Catalunya l'anquilosament i la decadència no són atzaroses, sinó més aviat fruit de la falta de polítiques públiques compartides i concertades que possessin la proa en el progrés econòmic i el benestar de la gent. Massa pendents de la identitat i de viure jornades històriques, s'ha descuidat el proporcionar estabilitat política i establir estratègies i mecanismes de transformació econòmica i social. Mentrestant, hem minoritzat institucions de tota mena i les hem posat al servei de la idea única, amb la qual cosa han deixat de fer el paper d'alerta que els pertocava. Tornant al símil futbolista, encara que ens puguin haver fet algun gol per habilitat dels contrincants o mentre badàvem, bona part del 2 a 8 han estat gols que ens hem fet nosaltres en la pròpia porteria. Mitja dotzena, com a mínim.

Eduard Roure

BADLANDS

Música d'amic

Caldria imaginar-se la visita de l'amistat com el buf reparador de l'artista musical que ens ha agradat des de sempre i retorna fidel cada cert temps amb cançons noves, l'únic mèrit visible de les quals és assemblar-se convenientment a les velles, per no decebre els seguidors. Els crítics musicals acostumen a deixar com un drap brut aquests vells rockers que llencen un nou disc impermeable als nous corrents, immobiliistes que dispensen una mateixa recepta des de les llunyanes albors de la seva glòria artística. I encara que tu no pots deixar de compartir l'opinió dels crítics, quan irromp la primera nova vella cançó tens la sensació que en veritat ha irromput, obrint la porta de casa sense el permís que no li cal demanar, l'amic que ve a enraonar i acompanyar-te una estona. T'ha seguit, al llarg dels anys, a través

de tants esdeveniments magnífics o ridículs, que la seva mal dissimulada repetició et fa sentir com l'home que torna a l'escalf de la cova dels ancestres, després de mesos de caça inútil a la intempèrie. D'entrada et mou la il·lusió d'assistir a la primícia, a quelcom nou del vellard conegut. T'adones amb poca recança d'aquesta il·lusió insostenible quan identifiqués determinades inflexions de veu tan característiques, unes paraules recurrents en els versos, el dring recognoscible dels arranjaments en aquest instrument i l'altre, un esbós melòdic que ja havia estat traçat en el passat. Però això que t'hauria d'empènyer a refusar-les, la repetició, és el que et manté atent i agraït. El músic sembla dir-te: "Et brindo unes variacions dels meus discursos, uns pensaments que ja em coneixes graciosament matisats, per

tal que vagis renovant l'entusiasme estancat en les cançons velles, i alhora no t'oblidis que soc jo."

O sigui que, invertint els termes de la metàfora, l'amic també és el vell rocker instal·lat en la cançó de sempre. Pobre favor si l'amic retornés un dia transformat en un altre, i maulurada companyia si, sobre el gastat i estimat coixí dels anys compartits, no desplegues unes quantes paraules noves que ha après només per poder ensenyar-te-les. Ben mirat, en el delit senzill de l'amistat, dos amics no es poden dir en verb convencional res que superi l'eloqüència de les mirades creudes, que de seguida rematen amb un riure recíproc. No els cal de fet cap paraula. Només l'assentiment de la música coneguda que és l'altre i uns riures intercanviats perquè sí.

4t CONCURS NARRATIVA CURTA

MAR DE FORMIGUES

Maria Arimany la Garriga · 1r PREMI

Il·lustracions: Maria Peix

Sota els peus d'en Pau, que pengen de les cames sense tocar a terra, una filera de formigues ordenades que va i una altra que ve. En Pau, assegut al seient del primer vagó del tren, al costat de la mare, doblega el cos endavant fins que el cap li queda entre els genolls. Mira sota el seu seient: la filera de formigues, recta, perfecta i silenciosa, ve de lluny, no en pot veure el final. D'un salt, posa els peus a terra i s'ajup per mirar sota el de davant, on no hi seu ningú. Una paperina de patates fregides rebregada i oliosa. Les formigues hi entren, carreguen, i se'n van tren enllà. La mare que l'estira del coll de la samarreta:

–Què fas, rei? Puja, que t'embrutaràs!

I en Pau que s'asseu al seient i mira per la finestra, i sent la veu que diu Propera parada, i calla uns segons, Sant Adrià de Besòs. A través del vidre brut, els cartells vermells amb el nom de la parada i l'estació color bordeus, plena de grafitis. S'hi apropen, ara a poc a poc, fins que el tren, amb l'esbufec de qui no pot més, s'atura del tot i s'obren les portes.

En Pau que gira el cap en direcció a la porta de darrere, per on entra un baf calent i humit que se li enfila per les cames, se li escola per les bermudes, i se li enganxa a l'entreuix.

Dues dones que puguen al vagó amb els braços entrelaçats. La més jove s'asseu davant la mare, al seient del passadís, i l'altra, al de la finestra, cara a cara amb en Pau. Tenen la cara negra, els braços negres, els palmells de les mans rosats. Duen trenes fines i negres i vestits acolorits, la Jove, groc amb sanefes daurades, i l'Altra, blau amb esquitxos verds, i de sota la vora dels vestits els surten unes cames negres i unes sandàlies de cuir amb dits negres i ungles dures. El tren que agafa embranzida i el paisatge que es desdibuixa.

El corriol de formigues, implacable, que no s'atura, va i ve a través del pont que formen les cames inflades de l'Altra, i llavors en Pau es fixa en la Jove, i li veu la panxa grossa i rodona i que se la toca mentre xerra animada amb l'Altra.

En Pau que mira les dones, i la Jove que li fa una ganyota divertida i, avergonyit perquè l'ha enxampat mirant-la, abaixa el cap i veu les formigues, i sent darrere seu la porta que connecta amb el segon vagó, i la veu del revisor que diu als del primer compartiment, Bon dia, ensenyin-me el bitllet, i intueix la suor tèbia i agre que li regalima per les patilles grises.

El Revisor que s'acosta on són ells, i abans que pugui dir res, la mare que ja té els bitllets a la mà: tingui. En mira un, i després l'altre. La mare, amb l'orgull d'una dona com cal, amb la bossa damunt les cuixes i el para-sol apuntalat al passadís, agafat amb la mà esquerra, diu Gràcies quan el Revisor li torna els bitllets. I en Pau que, a la vegada que el Revisor, clava els ulls a les dones de davant i elles que xerren de ves a saber que, amb ves a saber quina llengua.

El Revisor que s'escura la gola, i a en Pau que li sembla que ho fa per cridar l'atenció de les dones, i elles que, indiferents, segueixen enraonant i rient. El Revisor que es posa nerviós, i els regalims de suor que se li escorren pel coll de la camisa, i hi torna, ehem, ehem, i la Jove se'l mira, i aixeca les espatlles i li ensenya els palmells rosats com volent dir: no l'entenc, no sé de què em parla.

Propera parada –Silenci–, Badalona.

En Pau que balanceja els peus, i les vambes blaves que es gronxen endavant i enrere, i la mare, que percep que això no acabarà bé, posa la mà lliure de para-sol sobre el genoll d'en Pau i diu Para, i quan veu que les cames d'en Pau estan quietes, retira la mà i s'estreny la bossa contra el pit, com si li fes por que li anés a terra.

–Que tinc cara d'idiota, jo? –Ho diu el Revisor i ho diu mirant a les dones, que ja no xerren, i ho torna a repetir: –Que tinc cara d'idiota, jo? –I en Pau fa que no amb el cap, mira els ulls sortits enfora del Revisor i li semblen de gripau però no d'idiota, i veu una mà peluda i enfurismada que furga dins la bandolera i en treu un telèfon que s'acosta a l'orella, i balbujeja alguna cosa: Montgat, negres, bitllet, i aquests ulls que volen sortir del seu lloc, i un capellà espumós que surt disparat de la boca del Revisor i que aterra a la galta d'en Pau.

Dos homes dins una roba aspra i gruixuda, que entren al vagó i s'acosten al Revisor. En Pau que llegeix S-E-G-U-R-E-T-A-T en lletres blanques a l'esquena, i veu unes porres negres que els pengen de la cintura. Un que és alt i corpulent i l'altre que esquifit i calb. El Revisor que assenyalava les dues dones i el xivarri del vagó que va apaivagant-se. Algun murmuri que se sent aquí i allà i les cames nervioses d'en Pau que volen fer el balanç però que no poden i els seus ulls que salten de la Jove a l'Altra, de l'Altra al Revisor, del Revisor al Corpulent i del Corpulent al Calb i que capten la tensió, una tensió glaçada enmig de la xafogor del tren. I tot, que passa molt de pressa.

Com un director d'orquestra, el Revisor fa un gest amb la mà i el Corpulent estira del braç a la Jove, que queda dreta al passadís, i acostant-s'hi molt, la duu fins on hi ha les portes mentre el Calb es posa dins el compartiment per arribar a l'Altra, que s'estreny contra el vidre de la finestra. El Calb que l'atrapa, i la porra negra que queda a l'alçada dels genolls d'en Pau, i aquest que estira la mà per tocar-la, i és freda i suau i quan la mare se n'adona, li agafà la mà i diu Estigues quiet, i ell la retira, i pot sentir la por dins el pit, que li batega amb força, i el silenci, que li ressona fort a les orelles.

Algú que s'aixeca i diu Aquestes no són maneres de tractar a una embarassada i el Director d'orquestra que crida Calli, i l'Algú que torna a

seure. En Pau que posa la mà dins la butxaca de les bermudes i en treu dues monedes que el pare li ha donat per comprar un gelat, i pregunta a la mare si poden pagar els bitllets de les dones, i la mare que fa Xxxt, amb això no en tenen ni per pipes. Totes dues arrambades contra la porta i el Corpulent i el Calb que no les deixen moure, i la Jove que no té por, que en Pau ho pot

JORDI PUIG

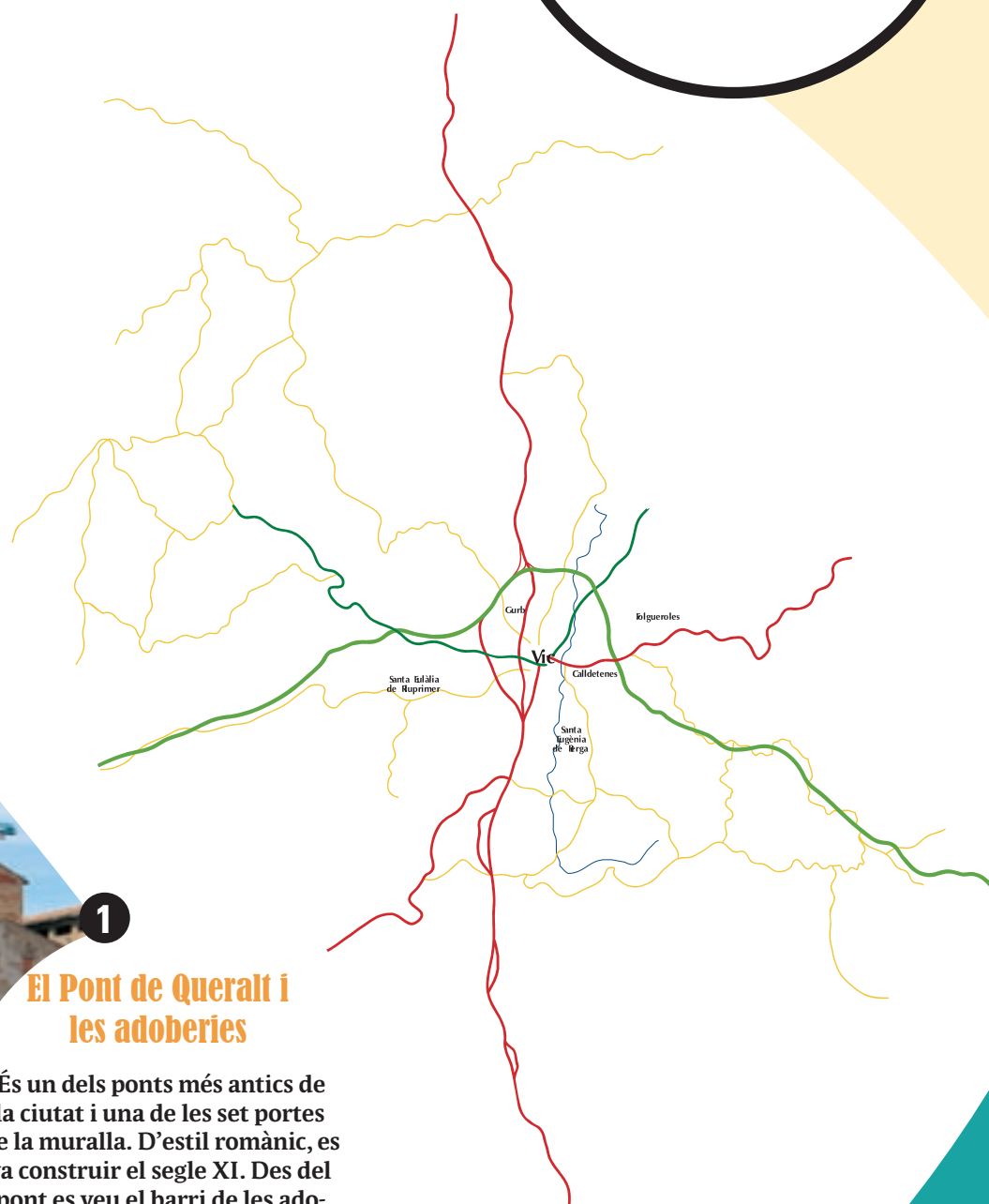
Capítol 1

LA PLANA DE VIC

El bressol entre Cabrera, Bellmunt i el Montseny

La plana de Vic és terra de boira, d'embotits, de camps i de bestiar. Ho deia el poeta Jacint Verdaguer: "Una hermosa plana tinguí per bressol; com la vigatana, no en veu altra el sol". Un indret que manté un equilibri perfecte entre el món rural i l'urbà. Entre la tradició i la modernitat. I també un entorn en què val la pena caminar-hi i badar-hi. Asseure's un dissabte a la plaça Major de Vic i retrocedir segles enrere fins a l'època medieval.

1

El Pont de Queralt i les adoberies

És un dels ponts més antics de la ciutat i una de les set portes de la muralla. D'estil romànic, es va construir el segle XI. Des del pont es veu el barri de les adoberies, que concentrava la indústria d'adob de les pells.

Entre el laberint de carrers estrets que puguen i baixen i formen el nucli antic, s'obre, de cop, l'esplanada de la plaça Major de Vic. És l'epicentre

de la vida pública de la ciutat. Plena de parades farcides de fruita, verdures i bolets quan hi ha mercat els dimarts i els dissabtes. Una

UNA MIRADA AL PATRIMONI

La plaça Major, el Mercadal

Pujar a plaça és encara una expressió que s'utilitza els dissabtes per anar a fer una volta a la plaça Major de Vic. És el centre neuràlgic de la ciutat, i està envoltada de porxos. Sota les voltes, els comerciants hi regenten bars i botigues i la plaça queda plena a vessar de visitants cada dimarts i dissabte quan hi ha mercat. Des de l'època medieval, la plaça era una esplanada en què es feia un mercat obert. A partir del segle XII i XIII, s'hi van començar a construir des dels quatre costats cases que han acabat sent edificis d'èpoques i estils diferents. A una de les cantonades, s'asseu expectant l'escultura del Merma, un dels membres més populars dels capgrossos de la ciutat de Vic.

3

El Museu Episcopal de Vic

El Museu Episcopal de Vic és l'epicentre mundial de l'art medieval. Conserva una gran col·lecció de pintura i escultura del romànic i del gòtic català. Una de les peces estrella del museu és el grup escultòric del Davallament d'Erill la Vall.

4

El Museu de l'Art de la Pell

El vigatà Andreu Colomer va col·leccionar més d'un miler de peces elaborades amb pell provinents d'arreu del món i de diferents èpoques. El museu exhibeix baguls, guadamassils, selles de muntar i figures per a teatre d'ombres, entre altres peces.

ciutat medieval que conserva enmig del nucli antic el temple romà, i que exhibeix la catedral, on conflueixen estils com el romànic, el gòtic, el

barroc i el neoclàssic. Tot això, recollit al Museu Episcopal, que exposa una de les millors col·leccions d'art romànic i gòtic d'Europa.

5

El nucli antic de la ciutat de Vic

Vic té un urbanisme que encara recorda les etapes de la seva història. Des de l'Ausa romana fins a l'edat mitjana, quan els carrers estrets es converteixen en la base de l'estructura medieval de la ciutat. El nucli antic entrecreu carrers envoltats per l'antiga muralla, i al centre, just al costat de l'església de la Pietat, s'alça el temple romà. Es va conservar perquè estava envoltat pel castell dels Montcada. El 1882, quan es va decidir enderrocar-lo pel seu deteriorament, es van descobrir a l'interior les restes del temple.

Josep Pla: "Jo soc un enamorat de la ciutat de Vic. Empordanès per tots quatre costats, sospito de vegades que la meua ànsia d'ordre i de pau podria reduir-la a la ciutat de Vic"

6

La catedral de Vic, l'obra del bisbe Oliba

El bisbe Oliba la va fer construir el segle XI. D'aquesta època se'n conserva el campanar, que és el més alt de Catalunya d'estil romànic, i la cripta, així com les restes de l'església de Santa Maria. El segle XVIII es va construir de nou l'actual temple neoclàssic que s'erigeix entre el claustre i el retaule major, que són d'estil gòtic, i la capella barroca de Sant Bernat. A principis del segle XX, el pintor Josep M. Sert va decorar l'interior del temple, una obra que va significar l'eix vertebrador de la seva carrera artística.

La gastronomia només s'entén d'aquesta manera: de la terra a la taula. Els embotits, els bolets i la tòfona s'han convertit en els pals

de paller d'una cuina de quilòmetre zero. Tot plegat, des dels fogons d'uns cuiners que fusionen a cada plat tradició i modernitat.

UN TAST GASTRONÒMIC

Xarcuteria Solà, més de cent anys elaborant embotits a Osona

L'any 1889 la xarcuteria va començar a vendre porc i pesca salada. De generació en generació, el coneixement i el sacrifici d'aquest ofici han arribat a les mans de Joan Solà i els seus germans. "Venir a Vic i comprar embotit és ja una tradició i tothom acaba marxant amb un fuet sota el braç", explica Solà. A l'aparador de la xarcuteria, al bell mig de la plaça Major de Vic, hi pengen llonganisses, somaies, bulls i botifarres.

Arka, dels guisats tradicionals a una cuina moderna i de proximitat

L'Arka és la tercera generació del Restaurant Arumí de Santa Eugènia de Berga. Jordi Arumí va passar de ser cambrer a seguir la tradició familiar des dels fogons. El xef ha reconvertit els guisats en una cuina moderna "sincera, personalitzada i de proximitat". Després d'aprendre a l'Escola d'Hostaleria d'Osona, Arumí va formar-se a la Fonda Sala d'Olost, on "vaig aprendre a estimar l'ofici", explica el xef osonenc.

Osona Cuina, la marca que lideren les noves generacions de cuiners

Osona és terra de carn de porc, de bolets i de tòfona. Uns productes que són la base de la cuina osonenca i que està plena de referents gastronòmics. Nandu Jubany, Josep Girabent i Toni Sala són alguns dels noms que l'any 1998 van engegar la marca Osona Cuina, amb l'objectiu de posar-la en el mapa gastronòmic internacional. Ara, al capdavant hi ha una nova generació de cuiners que lluita per mantenir-ne el llegat.

UN PASSEIG AMB PARADES

Sant Pere de Casserres

El monestir de Sant Pere de Casserres és un dels monuments més importants de l'arquitectura romànica catalana. Situat en un lloc excepcional dalt d'un dels meandres del riu Ter, és l'únic monestir de l'orde benedictí fundat a la comarca d'Osona. La seva posició estratègica i el fet que s'erigeixi en un lloc de difícil accés han fet que el monestir conservi gran part de la construcció original. Actualment, s'hi pot visitar l'església romànica i el campanar, així com les dependències monàstiques i el claustre. Tot plegat en un lloc alçat i privilegiat des d'on es pot veure una panoràmica del riu Ter, l'inici del pantà de Sau, el Collsacabra i l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona.

La llegenda de Sant Pere

Darrere el monestir s'hi amaga una llegenda pròpia. La família noble dels vescomtes d'Osona va tenir un fill i tres dies després de néixer va par-

lar. Els va dir que només viuria trenta dies, i que quan es morís el carreguessin dalt d'una burra cega. Allà on s'aturés, s'hi hauria de construir un monestir en honor a sant Pere. De fet, les relíquies d'aquest infant van ser molt venerades al monestir i quan hi havia períodes de sequera es baixava en processó fins al Ter i es mullava l'arca a les aigües del riu.

El passeig del Ter de Manlleu

És una de les joies de Manlleu: un passeig per recórrer a peu o amb bicicleta que ressegueix tota la façana fluvial del terme. A peu de riu, a l'antiga fàbrica de Can Sanglas, es pot visitar el Museu del Ter. Durant l'estiu, hi ha obert, també, un espai gastronòmic, l'Embarcador. Molts municipis d'Osona i de la Plana de Vic, ara, viuen més de cara al riu. Per conèixer-lo, i observar-ne les aus, per exemple, es pot fer el camí de Vora Ter. Torelló, les Masies de Voltregà o Roda de Ter, entre d'altres, potencien l'atractiu del riu.

El pantà de Sau

El pantà de Sau emmagatzema i canalitza l'aigua del riu Ter dins l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona. L'embassament té 17 quilòmetres de llarg i 3 d'ample i es va inaugurar l'any 1962. Cinc anys després es va fundar el Club Nàutic Vic-Sau, que organitza activitats aquàtiques enmig dels cingles de Tavertet i Vilanova de Sau. El pantà s'ha acabat convertint en un indret molt turístic i cada any rep milers de visitants. A banda de senderisme per la serra de les Guilleries, el club nàutic organitza activitats de piragüisme, esquí nàutic, *wakeboard*, vela i *paddle surf*. La singularitat del pantà, més enllà de l'entorn natural, és justament el que amaga sota les seves aigües. Hi descansa el nucli antic de Sant Romà de Sau, un poble submergit i del qual només sobresurt el campanar de l'església. De fet, l'indicador popular del nivell de l'aigua del pantà és el mateix campanar.

acostar-se a la porta i dir-li al Director d'orquestra que sí, que és un idiota, però sap que la mare no ho toleraria, i encara s'enduria una surra davant de tothom, del Calb i el Corpulent i de la Jove, que també ho veuria. Mira la mare, que fa com si veiés ploure a través de la finestra del compartiment del costat i taral·leja una cançó sense fer soroll. En Pau que pensa que podria agafar el para-sol i cridar els tres homes, Eh, babaus, veniu! Veniu, babaus!, i ells s'acostarien enfurismats, tenim cara d'idiotes, nosaltres?, i en Pau que els faria la traveta amb la punta del para-sol i tots tres caurien a terra, un

damunt de l'altre, i xisclarien com garrins, i arribarien a Montgat i les dones podrien baixar sense pagar el bitllet, i riurien, i la Jove li faria una ganyota divertida a través del vidre per donar-li les gràcies, i els vestits acolorits marxarien andana enllà. En Pau que vol aixecar-se i cridar, que algun remei ha de tenir tot plegat, i la veu que no li surt, i les cames que no es mouen.

El mar, que jau a l'altra banda del tren: quiet i mut, com les dones. Fosc, fred i suau com les porres. Brillant com la templa del Revisor i immens com la por instal·lada en el silenci indiferent de la mare i dels demés viatgers i immens, també, com la ràbia d'en Pau, que no sap d'on ve però que la nota als punys tancats, a les dents serrades i als llavis premuts.

En Pau que posa la mà a la bossa de la mare i en treu el moneder. La mare que cantusseja i en Pau que en treu un bitllet de cinc euros. La mare que l'enxampa i Què fas, que vols que acabem rebent nosaltres també? I d'una revolada li pren el bitllet i l'entafora dins el moneder i aquest dins la bossa. La veu que diu propera parada, Montgat, i l'alleujament d'en Pau, que sap que quan el tren s'aturi tot acabarà, i la por, que ara la nota dins l'estómac, budells amunt, que li puja per l'esòfag a batzegades. El mar que l'enlluerna, i el tren que afluixa la marxa. El somriure d'idiota del Revisor, i les porres del Calb i el Corpulent, que són alliberades dels cinturons, i que, amb un cop a l'aire, creixen i s'allarguen com varetes màgiques.

Les vies que xisclen sota el tren que frena. La cara de la Jove que transpira ràbia, i la seva respiració fonda, de búfal. L'Altra que la té agafada del braç i les portes que s'obren, i la Jove que escup a l'ull del Revisor i aquest que crida Puta! Puta! Negra i puta! mentre s'eixuga el gargall amb un mocador, i en Pau que es tapa les orelles i que no vol veure però no pot deixar de mirar, i les porres del Calb i el Corpulent que cauen sobre els caps de les dones i ara són elles que criden, i les porres també criden colpejant els cossos negres i els esquitxos verds i les sanefes daurades, i la Jove que es protegeix la panxa abraçant-la amb els braços i l'Altra que es tapa el cap.

El Calb que esgrima la porra com una espasa i, d'un cop, llança la Jove a l'andana. Ella que ja és a terra sense deixar-se anar la panxa i el Corpulent que estira de les trenes a l'Altra, l'empeny i la fa caure damunt la Jove. El Pip-pippip, i les portes que es tanquen. El tren que comença a moure's i en Pau que, a través de la finestra, veu el manyoc de colors i vestits rebregats sobre l'andana i un rajolí de sang, que s'escapa com un rierol vermell entre les trenes de la Jove.

El tren que s'embala, i el mar que plora, i la por d'en Pau que es desfà i li surt per la boca en forma de vòmit espès. I el silenci que es va transformant en murmuri i el murmuri que es torna xivarri, i el vòmit d'en Pau que ha caigut damunt la filera de formigues esguerrant el seu anar i venir mecànic i en Pau que s'eixuga la boca amb la samarreta i la mare que diu Això et passa per no parar quiet, i les formigues que, embogides pel destorb, es mouen cap a tot arreu sense saber què fan. Unes s'acosten al vòmit i d'altres en fugen i alguna hi ha quedat atrapada i belluga les potetes per desenganxar-se'n. La mare que treu de la bossa una tovallola i intenta eixugar el desastre i la tovallola que encara desorienta més les formigues, que ja no poden parar quietes.

El Calb i el Corpulent, que ja no hi són, i el Revisor que mira amb desgana la mare i aquesta que abaixa la mirada i murmura un Disculpi i el tren que s'ha aturat a Montgat Nord i que ja arrenca. El Revisor, que continua demanant bitllets, i en Pau, que ja no té por i es pregunta si la ràbia també pot desaparèixer tan fàcilment, amb una glopada. I el mar, que el mira, i ell, que mira el mar, i les guspises platejades que tremolen damunt l'aigua.

El crit sec i agut de la mare, i la seva mà oberta que pica contra el turmell: Coi de formiga!, i la formiga aixafada que cau a terra i el peu de la mare que no en té prou i aixafa amb fúria el garbuix de formigues, Au, anem Pau. S'aixequen i se'n van fins a les portes, Propera parada –Silenci –El Masnou.

Baixen del tren, travessen l'andana i quan arriben a la sorra, en Pau que es treu les vambes i arrenca a córrer cap a l'aigua, i ell, i la ràbia, i el record de les dones, de les trenes i els vestits, dels Putes!, i de les porres i els silencis... tots es capbussen dins el mar i es refresquen en la immensitat, petits com formigues, i quan en Pau en surt, enganxada a la pell amb la sal i la sorra, només hi queda la ràbia.

Col·labora:

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

136

LÈXIC

Mirades (II)

Continuem amb les maneres de mirar que vam encetar la setmana passada. En l'article d'avui veurem diversos sinònims que aquest verb pot tenir.

Quan mirem fixament alguna cosa o algú, **fitem** o **mirem de fit a fit**. Ho fem segurament perquè la persona o la cosa en qüestió ens interessa o ens sorprèn pel motiu que sigui. També podem **observar** o **sotjar** i **aguaitar** –aquestes dues darreres paraules volen dir ‘observar estant amatent al que pugui passar’. Podríem dir que **sotjar** i **aguaitar** és observar en estat d’alerta, com si hi pogués haver un perill que hem d’evitar o una ocasió que no ens podem perdre.

Quan ens observem en un mirall o en algun objecte on es reflecteix la nostra imatge, com l’aigua d’un llac o el vidre d’un cotxe, **ens mirem**. Tanmateix, hi ha un verb per això mateix que acabem de dir i és **emmirallar-se**. També podem expressar la mateixa idea amb **contemplar-se**, **veure’s**.

Popularment hi ha el verb **guipar**, que a part de ‘veure’ vol dir igualment ‘mirar d’amagat’, com **espiar** o **vigilar**: “Mentre els pirates amagaven el tresor, nosaltres els guipàvem a una certa distància”. En aquest ús també es pot dir **guaitar**, que sovint pren el sentit de ‘vigilar un indret’: “Els nois guaitaven des de la torre la mar per si venia un vaixell de corsaris”.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Anna Ruiz Mestres

La bellesa de la quotidianitat

Avui us recomanaré una joia poètica que brolla dels versos de NSA. El seu darrer llibre supera, al meu entendre, amb escreix els anteriors, mai però sense deixar de beure en les arrels de la seva lírica.

Aquest poemari està il·lustrat per la fotògrafa OPJ, que arrenca el vers de l'autora, com si fos una tija subtil, i llavors els mots esdevenen precioses imatges sota la força del seu objectiu i es transformen en una bellíssima obra d'art als ulls del lector.

Mentre llegim caminarem dins d'una cartografia d'imatges fotogràfiques i poètiques, amarades d'un espai proper, el Penedès si voleu, o per extensió

el Mediterrani.

La proximitat de la poesia de la Nati és plena d'objectes que configuren el nostre entorn: la casa, el pedrís, la finestra, els llençols voleiant al vent... però també els animals, els ocells, i de manera especial els gats, animal mític i controvertit alhora. El gat estimat i perseguit en diferents moments de la història, ara, forma part de la tendresa de les nostres vides i en aquí esdevé un fil més que condueix,

acompanya i dona títol a l'obra.

La presència de la filosofia d'Empèdocles de Siracusa, amb els quatre elements de la natura, hi senyoreja: l'aigua sovint en forma de pluja, que cau fins “a fer madurar la claror de les finestres”; el foc que destrueix i acompanya, “crepitava un tros de cep/ eixarrancat com una sargantana”; l'aire amb la força del “vent” i la terra “... xopa de records” són elements claus de l'obra.

El joc entre el quotidià i la profunditat existencialista dels seus versos estableixen una dialèctica constant entre vida i mort, entre records “que burxen” i el pas del temps, entre la petitesa de la humanitat i la constant recerca de la felicitat, que sovint els versos ens la mostren en les coses gentils de cada dia: la felicitat és ensumar flors miserables,/ però nosaltres/ no ho hem sospitat mai.

La presència constant de l'adjectiu vesteix els noms amb precisió i encant. I les paraules agosarades s'arrastellen per anar creant el llibre i es valen de la força contundent de les personificacions, acceptar que el temps camina sol marcant-se el ritme, i de les colpidores metàfores... la nit es clava en el cor dels camins... juntament amb atrevides paradoxes: un galop de núvols/ ho nega tot i cauen volves de foc/ fetes gotes d'aigua... per trobar l'encís i la gràcia en cada vers.

Un vers curt, intens i lliure, ple de musicalitat, on la combinació de les síl·labes àtones i tòniques guarneixen d'harmonia l'obra.

Intel·ligent, bell, i profund, *Cadells de gat* s'embolcalla de la petitesa del que som i del que ens envolta, i això esdevé la grandesa de la literatura de la Nati.

CADELLS DE GAT

Autora: Nati Soler Alcalde
Fotografia: Olga Pros Janer
Editorial: Ònix Poesia
Any d'edició: Barcelona, 2020
Nombre de pàgines: 155

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

Emmylou Harris 'Wrecking Ball'

Electra
1995

El 1995, una de les reines del country, Emmylou Harris, sorprenia tothom amb aquest disc, *Wrecking Ball*, molt allunyat de l'estil que l'havia fet famosa. El primer que crida l'atenció és la sonoritat i l'atmosfera inquietants i complexes del disc, i aquí hi va tenir molt a veure el productor Daniel Lanois, famós pels seus discos amb U2 o Peter Dinklage on sempre hi deixa la seva empremta. I als seus 48 anys, la veu d'Emmylou Harris continuava sent tan preciosa com sempre. Les 12 cançons són d'autors diferents, només n'hi ha una d'ella, "Deeper Well". Les més agradables –i famoses– les firmen gent com Bob Dylan, amb "Every Grain of Sand"; Neil Young, amb el tema que dona nom al disc, "Wrecking Ball"; Lucinda Williams, amb "Sweet Old World", o Jimi Hendrix, amb "May This Be Love", però a totes els posa el seu segell particular i fa

EMMYLOU HARRIS

que sonen com a noves. I és que hi ha poques veus com la d'Emmylou Harris per fer emocionar amb una cançó. I de fons, les originals guitarres marca de la casa de Lanois i la bateria de Larry Mullen, d'U2. El disc va guanyar el Grammy d'aquell any al millor àlbum de folk contemporani. De fet, Harris al llarg de la seva carrera ha obtingut 48 nominacions per aquest premi i n'ha guanyat 14, tot un rècord. Als seus 73 anys continua gravant i fent gires.

NOTES

Barcelona vol tenir un Ateneu de la Cançó

Aquest estiu s'ha donat a conèixer un manifest per donar suport a la creació d'un espai de programació estable de cançó d'autor a la ciutat de Barcelona. Es tracta d'una vella reivindicació que des de fa anys lidera el director i impulsor de BarnaSants, Pere Camps. Entre els 260 artistes signants del manifest hi ha Sílvio Rodríguez, Paolo Conte, Joan Manuel Serrat, Lluís Llach, Maria del Mar Bonet, Marina Rossell, Cesk Freixas, Pemi Fortuny o Pedro Guerra. El projecte, a més, es va donar a conèixer al costat d'un exhaustiu estudi fet per la gestora cultural Gemma Ponsa que, segons Camps, "demostra que no és cap utopia irrealit-

zable". A l'hora de buscar miralls, durant la presentació es va citar el CAT (Centre Artesà Tradicionari), dedicat al món del folk i les músiques populars i tradicionals amb un auditori de 300 places, cinc aules insonoritzades, sala de gravació, sales d'exposicions i un bar. "Si el CAT funciona, per què no imaginar que és possible un Ateneu de la Cançó?", es va preguntar Camps. A l'acte de presentació hi van ser cantautors de diferents generacions com Quico Pi de la Serra, Joan Isaac, Roger Mas, Ivette Nadal o Pau Alabajos. Qui es vulgui sumar al manifest ho pot fer des d'ara a través de les xarxes. "Com més serem, més fàcil serà reclamar a les institucions que ens donin suport per fer-ho realitat el 2021", va reblar Camps.

EL TEST Roger Cucurella

Primer instrument que vas tocar? El piano. Després em vaig passar al vent: clarinet, saxos i instruments tradicionals.

Primer grup del qual vas formar part? Godlethe, un grup de doom metal. **Primer concert en directe?** A la Fira del Disc de Reus amb Godlethe cap a l'any 2000. **Primer disc que et vas comprar?** *The Final Countdown* d'Europe.

Quants discos tens? Uns 200 i escaig originals. **Salva'n tres.** *Symphony and Metallica*, *Rage Against the Machine* i *Calle 54*. **Un concert (com a públic) per recordar.** Llibert Fortuny amb la seva Big Band XXL. Em va impactar molt.

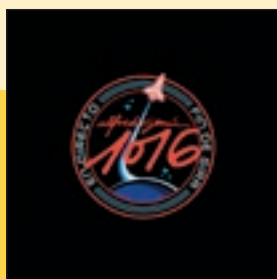
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

JARABE DE PALO
'Tragas o escupes'

El darrer disc de Jarabe de Palo es va publicar en format digital quan Pau Donés encara era viu. Malauradament, al cap de poc el càncer se'l va endur i *Tragas o escupes* serà la darrera entrega d'un grup que ha marcat una època a la música ibèrica i llatinoamericana. Pop, rock, sons cubans i mitjos temps amb tornades encomanadisses eren la base d'una recepta musical farcida de lletres quotidianes i vitalistes. Al darrer disc hi destaca "Eso que tú me das", un tema dedicat a la seva filla amb un ukelele portant la base que ja s'ha convertit en un nou clàssic atemporal.

ALFRED GARCÍA
'1016 en directo:
Fin de gira en el
Sant Jordi Club'

A manca de grans concerts en viu ens hem de conformar a engolir-ne d'enllaunats. I una opció seria el doble CD i DVD que el compositor i cantant Alfred García ha editat amb el concert de final de gira que va fer el novembre de 2019 al Sant Jordi Club de Barcelona. Al bolo va comptar amb la col·laboració d'artistes com Alguer Miquel de Txarango, Rayden, Isma Romero, Bely Basarte o Dani Fernández i inclou 24 cançons, dues d'elles en català ("Crema la nit" i "Himno del Prat") i també versions d'artistes com El Último de la Fila o Rihanna.

AMARGOR
'Fins a reeixir
dins la claror de
l'amargor'

El disc de debut dels barcelonins Amargor no és apte per a totes les orelles. Es tracta d'un treball de *black-metal* on les distorsions, el soroll i les reverberacions predominen en una atmosfera tenebrosa, depressiva i poc aconsellable per a no iniciats. Un cop superats els prejudicis, però, el primer àlbum d'Amargor és prou interessant i a més és íntegrament en català, una llengua quasi inexistente al món del *metal* extrem. Això sí, entendre les lletres és tan complicat com trobar un reproductor de casset per escoltar un treball que, per sort, també s'ha editat en digital i CD.

PONTS DE LLEGENDA

8

Xavier Roviró
i Carme Rubio

EL PONT NOU DE CAMPRDON

Declarat bé cultural d'interès nacional, el pont Nou de Camprodon s'alça sobre el riu Ter en el punt on s'uneixen el Ter i el Ritort. Aquesta construcció va ser de gran valor estratègic, atès que va obrir el camí de ferradura cap a la Cerdanya i amb això s'aconseguia comunicar el Ripollès amb la comarca pirinenca de la Cerdanya. Sembla que el pont es va aixecar damunt les restes d'un altre de més antic, raó per la qual a partir d'aquell moment la gent de la vall de Camprodon el va anomenar el pont Nou.

El pont Nou de
Camprodon

ALBERT LLIMÓS

CURIOSITATS

A començaments del segle XX la casa de galetes Birba de Camprodon va utilitzar la imatge del pont medieval de la vila com a reclam publicitari del seu producte. El pont sobre el Ter i la imatge del poble van tenir un gran èxit entre els milers de turistes i excursionistes que visitaven Camprodon. L'empresa va contractar un cartellista de renom, Josep Morell, per dissenyar la imatge de les seves capses. Morell, veient el tipus de client a qui anaven dirigits els productes de la marca, va relacionar les galetes amb Camprodon, la natura, la història, les muntanyes i l'excursionisme. D'aquesta manera els dibuixos reflectien aquesta unió de conceptes. Hi va dibuixar el pont, el poble, les muntanyes i, molt subtilment, també va incloure el refugi d'Ulldeter.

El refugi d'Ulldeter s'havia convertit en una icona de l'excursionisme català. Estava situat al circ que es forma a la capçalera del Ter, sota mateix del coll de la Marrana, a una alçada de 2.393 metres sobre el nivell del mar. Es va construir gràcies a un recapte entre gent del món excursionista català, des dels ajuntaments de Camprodon, Sant Joan de les Abadesses, Ribes de Freser, Ripoll i la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona. El refugi es va inaugurar l'estiu de 1909 i està considerat el segon refugi de muntanya de Catalunya –deu anys abans s'havia bastit el refugi xalet de Cortalets sota la pica del Canigó– i el primer de l'Estat espanyol. Era d'estil noucentista, de voltes de pedra apuntada, el teulat enquitranat de fort pendent i les finestres de fusta vermelles. Va estar obert fins a la guerra del 1936-1939. Les tropes franquistes el van dinamitar per por que no s'hi aixopluguessin els maquis. Actualment queden dempeus algunes petites restes amb una placa commemorativa. El 1940 va ser substituït per un nou refugi situat a una cota força més baixa. El dibuix lliga perfectament dos símbols dels excursionistes i muntanyencs: el refugi on neix el Ter i el pont de Camprodon on s'originen les galetes. Així, tothom que anava a Camprodon on s'estimava la muntanya havia de comprar les galetes Birba.

Com que les galetes Pujol també van utilitzar la imatge del pont de Camprodon com a icona de la marca, el fet que dues marques de galetes utilitzessin com a símbol comú el mateix pont, d'una gran bellesa i espectacularitat, va establir una associació directa entre Camprodon i les galetes de qualitat.

DESCRIPCIÓ

Construït amb pedra a doble pendent, la seva longitud total és de 66 metres. L'arc central té una amplada de 22 metres i és de mig punt. A banda i banda hi ha altres arcs auxiliars, també de mig punt, molt més petits que el principal; es recolzen en les roques del llit del riu, quatre al costat dret i un altre al costat esquerre. Aquest arc avui queda fora de la llera i representa el carrer de Sant Roc, un dels carrers més turístics de la població, que connecta amb l'anomenada Vila de Baix, formada en època medieval i envoltada de muralles. El pont disposa de tallamars a banda i banda del pilar central, del qual van ser dos antics alleujadors. La seva calçada, asimètrica, és igualment espectacular, dotada d'una petita muralla i una porta-torre de vigilància a l'entrada a la població, amb matacà i espitllera.

HISTÒRIA

D'estil gòtic, va ser construït entre els anys 1196 i 1226. En segles posteriors es van fer diverses reconstruccions, en especial en el segle XIV, quan es va reforçar i modificar la seva aparença. En el curs de les reformes successives es va afegir la porta en forma de torre que permet l'accés al nucli urbà de Camprodon. En aquesta porta d'entrada es poden veure gravades algunes dates significatives de les modificacions fetes al pont, corresponents als segles XVI i XVII. Ja en el segle XX s'hi van fer restauracions el 1930 i 1985 i va ser declarat Monument Històric-Artístic l'any 1976.

Com a ús curiós, els camprodonins han aprofitat el llit del riu prop del pont per acumular els estris que han d'alimentar la tradicional foguera de Sant Joan.

- 1 Pont de Queralt
- 2 Pont Vell de Roda
- 3 Pont del Remei
- 4 Pont de Manlleu
- 5 Pont d'en Bruguer
- 6 Pont d'en Cabreta
- 7 Pont de Sau i Querós
- 8 Pont de Camprodon
- 9 Pont de Torruella

REFRANY

*No guarda pont ni
palanca*

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / antoni@mildfulness-barcelona.com

Enriquir la mirada... explorant camins

Vull agrair poder tornar a col·laborar des d'aquest espai a promoure una forma d'accedir a estratègies i eines que puguin influir en el nostre millor coneixement i a permetre'ns viure més autènticament i plenament.

En aquests articles, el marc és l'atenció conscient o l'anomenat *mindfulness*. Durant aquesta temporada explorarem autors, mestres universals que, a través dels seus ensenyaments plasmats en extensa i variada bibliografia, ens donen pautes que poden servir-nos per veure amb més claredat els nostres camins.

Com caminar, per on fer-ho i cap on dirigir-nos és la nostra responsabilitat.

Viure *mindfulness* a través de la pràctica. En formar-me i certificar-me en el protocol MBSR com a instructor de Mindfulness-MBSR,

vaig adquirir aquest compromís i això ha permès connectar amb un vast i extens món d'aprenentatge que desgranaré en les properes col·laboracions, transcendent al pur protocol de vuit setmanes, apropant-nos a referents tan suggerents i variats com Alan Wallace, Pema Chodron, Joan Halifax, Bhante Gunaratana, Jack Kornfield, Joseph Goldstein, Sharon Salzberg, Philip Kapleau, Thich Nhat Hhat, entre molts d'altres, i mostrant algunes de les seves reflexions i propostes així com alguna de les seves bibliografies.

Aquest primer article d'aquesta sèrie per a aquesta temporada el dedico a Jon Kabat-Zinn.

Jon Kabat-Zinn és fundador i exdirector de l'Stress Reduction Clinic i del Center for Mindfulness in Medicine, Health Care and Society de la Universitat de Massachusetts i professor emèrit de Medicina a la mateixa universitat. També és vice-rector del Mind and Life Institute.

La seva obra ha contribuït a la creixent inclusió del *mindfulness* (atenció plena) en la medicina, la psicologia, les escoles, les organitzacions, les presons i l'esport professional.

Jon Kabat-Zinn ha estat qui mitjançant el protocol MBSR ha introduït des de finals de 1970 el terme *mindfulness* i ha contribuït de forma notòria a la seva difusió i popularitat.

Versat en la tradició zen i en la meditació vipassana, Jon Kabat-Zinn dissenya una iniciació a aquesta pràctica en un senzill protocol de vuit setmanes, anomenat mètode de reducció de l'estrès basat en el Mindfulness-MBSR (www.mindfulness-barcelona.com), un ensenyament adaptat als hàbits i propòsits d'occident.

Gràcies a aquest mètode, laic, simple i ben codificat, la meditació, tal com comentava anteriorment, ha pogut entrar en els hospitals i, més tard, en escoles, presons, centres terapèutics, etcètera.

Els efectes benèfics sobre la salut han estat llargament provats, apuntant les investigacions recents a l'àmbit de la medicina psicosomàtica, la genètica i fins i tot l'envelliment.

Mindfulness és la clau per desenvolupar la pau interior i el món i el mateix Kabat-Zinn indica als instructors del mètode a implicar-se en la pràctica, a ensenyar des de la pròpia pràctica i experiència personal, no des de la teoria, revaluant els valors ètics i propòsits de vida.

Per saber-ne més et convido i proposo la següent bibliografia de Jon Kabat-Zinn:

- *Viure amb plenitud les crisis*
- *La pràctica de l'atenció plena*
- *Trucant a la teva pròpia porta*
- *El poder de l'atenció*
- *Mindfulness per a principiants*

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

Del 4-09-2020 al 9-09-2020

ÀRIES (Del 21/3 al 20/4)

Mercuri a Casa VII pot portar noves converses amb la parella amb una etapa de més i millor comunicació. Temps de trobar persones amb les quals connectar intel·lectualment.

CRANC (Del 22/6 al 21/7)

Venus per la Casa II facilita la millora del sector econòmic o una certa recuperació. Període on et sents més segur de les teves idees i et reafirmes en els teus valors.

BALANÇA (Del 24/9 al 23/10)

Amb Mercuri al teu signe, dius el teu parer i tornes a contactar amb velles amistats. El sector de la parella continua essent un terreny on caldrà anar amb peus de plom.

CAPRICORN (Del 22/12 al 20/1)

Temps de reflexió i comprensió del passat. De mica en mica arriba la justícia per a tu i les coses s'equilibren. Si necessites un préstec o ajut, és temps de sol·licitar-ho.

TAURE (Del 21/4 al 20/5)

Gaudeixes de la llar i de visites de familiars al voltant d'una taula. En la parella es pot viure un moment molt especial, i si no en tens sents un inesperat enamorament.

LLEÓ (Del 22/7 al 23/8)

Ets conscient que has d'organitzar millor les finances per arribar a final de mes. Venus al teu signe pot fer-te més vanitós o que mostris la teva millor cara al món.

ESCORPÍ (Del 24/10 al 22/11)

Ets molt pacient, però a l'altre costat potser hi ha una persona cansada d'esperar. Compte a posar massa a prova la parella, si estires massa la corda... es trencarà.

AQUARI (Del 21/1 al 19/2)

La intuïció està ben a flor de pell i fins i tot podries tenir somnis profètics. Amplies el cercle de contactes, especialment amb persones que es troben lluny de tu.

BESSONS (Del 21/5 al 21/6)

Si normalment prefereixes les relacions més obertes, entres a una etapa de més proximitat i compromís sentimental. T'interesses per fer canvis a la llar o fer una mudança.

VERGE (Del 24/8 al 23/9)

Si hi ha una situació tensa amb un germà o germana, amb Mercuri a Casa II es pot obrir el diàleg. En l'economia, cal ser prudent i llegir la lletra petita dels contractes.

SAGITARI (Del 23/11 al 21/12)

Es pot despertar una creença o interès en el món del misteri. Inici d'un estudi superior. Inclina a realitzar un viatge de plaer. Fas noves amistats i l'amor és a prop.

PEIXOS (Del 20/2 al 20/3)

Els altres no entenen la teva sensibilitat i aprofites per entendre diferents punts de vista. Venus a Casa VI inclina a trobar una bona teràpia per un problema de salut.

CINEMES

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Salvany

'El jardín secreto'

De Marc Munden

La majoria de les pel·lícules no han de tenir un *remake*. En pocs dels exemples que podríem posar no han perdut estil, ritme, sentit i sensibilitat. Són encàrrecs professionals que accepten directors que estan a l'atur i que sempre haurien volgut fer aquell tema d'una altra època. Però el cinema ha canviat i la societat també. Les tres versions cinematogràfiques existents del llibre de Frances Hodgson Burnett *El jardín secreto*, publicat per fascicles a partir del 1910, així ho revelen. La

dirigida per Fred M. Wilcox l'any 1949 era gòtica misteriosa amb clarobscur. La de 1993, produïda per Francis Ford Coppola i dirigida per l'aleshores aplaudida Agnieszka Holland després dels èxits consecutius d'*Europa, Europa i Olivier i Olivier*, aconseguia un encant sobrenatural per la puresa de la posada en escena, per les preses accelerades dels processos de creixement de plantes i flors, com un documental de biologia.

La de l'any 2020, dirigida per Marc Munden, el

seu segon film, on aplica la seva experiència en minisèries per a la televisió britànica, fa servir el truc dels efectes digitals que sembla que puguin resoldre qualsevol dificultat visual però que sovint aixafen la creativitat per antiestètic, a més de tenir un to trist que ha caracteritzat el cinema infantil. La fantasia en digital fa que el misteri sigui nul en la versió de Munden quan mata la mare i gairebé ho aconsegueix amb el fill. No hi ha horror. De manera que l'únic passatge que provoca inquietud, encara que és per casualitat, és quan el còlera matava persones a cabassos en l'any de la independència del Pakistan, el 1947, molt convuls per l'Índia. Aquesta és l'època en què s'ha traslladat la història original de Frances Hodgson Burnett (1849-1924).

Història d'adults i nens espatllats com les flors, hi ha la de la nena de 10 anys que es queda òrfena i ha d'abandonar el món indi per establir-se al món del nord d'Anglaterra, en una luxosa mansió. Aquesta *El jardín secreto* és més pomposa que eficaç. Sense el component de noblesa que dona la desgràcia i que mai tindrà alegria. En aquest laberint hi actuen Dixie Egerickx, Colin Firth i Julie Walters.

SINOPSIS

AFTER. EN MIL PEDAZOS

EUA 2020. Dir. Roger Kumble. Amb Hero Fiennes-Tiffin, Dylan Sprouse i Josephine Langford. Comèdia. Ha passat un temps, i Hardin encara no se sap si és realment el noi profund i reflexiu de què Tessa es va enamorar. Ella vol allunyar-se'n, però no és tan fàcil. Tessa s'ha centrat en els estudis i comença a treballar com a becària a Vance Publishing. Allà coneix Trevor, un nou i atractiu company de feina que és exactament el tipus de persona amb la qual hauria d'estar. Però Hardin sap que va cometre un error, possiblement el més gran de la seva vida, i vol corregir els seus errors i vèncer els seus dimonis ... Seqüela de la pel·lícula *After*.

ANTEBELLUM

EUA 2020. Dir. Gerard Bush i Christopher Renz. Amb Janelle Monáe, Kiersey Clemons i Jena Malones. Terror. Verónica Henley és una autora d'èxit que es

troba tancada en una realitat horrible, a cavall entre el temps actual i l'època de la Guerra Civil nord-americana, una època en la qual regnava l'esclavitud. Verónica haurà de descobrir el complicat misteri darrere de tot abans que s'esgoti el temps.

LA BODA DE ROSA

Espanya 2020. Dir. Icíar Bollaín. Amb Candela Peña, Sergi López i Nathalie Poza. Comèdia. A punt de fer 45 anys, Rosa s'adona que ha viscut sempre per als altres i decideix marxar, deixar-ho tot i prémer el botó nuclear. Vol prendre les regnes de la seva vida i complir el somni de tenir un negoci propi. Però aviat descobrirà que el seu pare, els seus germans i la seva filla tenen altres plans, i que canviar de vida no és tan senzill si no ho diu el guió familiar.

LA CAZA

EUA 2020. Dir. Craig Zobel. Amb Betty Gilpin, Hilary Swank, Wayne Duvall. Terror. Dotze estranys es

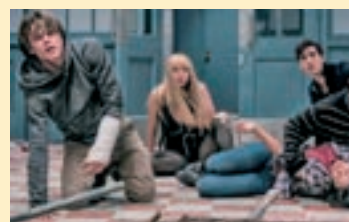
despertan al mig d'un bosc amb moltes preguntes sense resposta. On som? Com vam arribar fins aquí? I per què o amb quin propòsit hi som? La resposta a totes aquestes preguntes és: La caça, un joc macabre ideat per membres de les elits globals.

LA LISTA DE LOS DESEOS

Espanya 2020. Dir. Álvaro Díaz Lorenzo. Amb María León i Victoria Abril. Comèdia. Dues amigues malaltes de càncer viuran la gran aventura de la seva vida quan empenen un viatge juntament amb una altra companya.

LOS NUEVOS MUTANTES

EUA 2020. Dir. Josh Boone.

Amb Anya Taylor-Joy, Maisie Williams i Rosario Dawson. Ciència-ficció. Cinc joves mutants que acaben de descobrir les seves habilitats han estat tancats en unes instal·lacions secretes contra la seva voluntat. Lluitaran per escapar del seu passat i salvar-se a si mateixos.

SCOOBY

EUA 2020. Dir. Tony Cervone. Animació. Els amics de Scooby i Shaggy s'uneixen amb els joves detectius Fred, Velma i Daphne per formar la famosa agència de detectius Mystery Inc. Ara, amb centenars de casos resolts i aventures compartides, Scooby i la banda s'afronten al misteri més gran i complicat de les seves carreres.

TENET

Regne Unit 2020. Dir. Christopher Nolan. Amb John David Washington, Robert Pattinson i Elizabeth Debicki. Thriller. Armat amb tan sols una paraula, Tenet, el protagonista d'aquesta història haurà de lluitar per la supervivència del món sencer en una missió que el porta a viatjar a través del fosc món de l'espionatge internacional, i l'experiència del qual es desdoblirà més enllà del temps lineal.

TRASTO

Canadà 2019. Dir. Kevin Johnson. Animació. Trasto és un gos que viu amb tots els luxes i sense cap complicació al costat de la seva rica propietària, però

quan aquesta mor el gos haurà d'aprendre a viure sense cap dels capricis als quals està acostumat. Sense diners i fora de la mansió on sempre havia viscut, Trasto ha de fer front als perills del carrer fins que el seu camí es creua amb Zoe, una jove que l'acull a casa seva. No obstant això, la tranquil·litat no arriba per a Trasto quan ha d'evitar ser atrapat pels cobejosos nebots de la seva antiga propietària, que el necessiten per cobrar l'herència que la seva antiga propietària havia deixat íntegrament a Trasto.

UN AMIGO EXTRAORDINARIO

EUA 2019. Dir. Marielle Heller. Amb Tom Hanks i Matthew Rhys. Drama. Aquest drama biogràfic està inspirat en l'amistat forjada en la vida real entre Fred Rogers i el periodista Lloyd Vogel. El cínic periodista accepta a contracor la tasca d'escriure una biografia sobre Rogers, educador i presentador d'un conegut programa de televisió nord-americana per a nens als anys 60. Superant el seu escepticisme, i aprenent sobre l'empatia, a poc a poc Vogel descobrirà una nova i transformada perspectiva de la vida gràcies a la tranquil·la simplicitat i tendresa de Rogers.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal Camprodoní	La lista de los deseos	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00	-

RIBES DE FRESE		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Catalunya	Por quién doblan las campanas	-	22.00	-	-

RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	Trasto	-	19.15	-	19.15
	Un amigo extraordinario	-	-	19.15	22.00

VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	Dilluns i dimarts	Dimecres i dijous
Sucre	After. En mil pedazos	16.10, 17.15, 18.00, 19.30, 20.10 i 22.15	11.35 (dg.), 12.00 (dg.), 13.40 (dg.) 15.45, 17.35, 18.00, 19.40, 20.10 i 22.15	16.40, 17.20, 17.45, 19.30, 16.40, 17.20, 17.45, 19.30,	16.40, 17.20, 17.45, 19.30, 16.40, 17.20, 17.45, 19.30,
	Tenet	17.30, 18.50, 19.30 i 20.50 i 21.35	16.00, 17.45, 18.50, 19.30, 20.50 i 21.35	17.00, 18.45, 19.10, 20.30 i 21.35	17.00, 18.45, 19.10, 20.30 i 21.35
	Tenet (VOSE)	21.35	21.45	21.35	21.35
	Antebellum	18.00, 20.05 i 22.15	16.00, 18.05, 20.10 i 22.15	17.30, 19.40 i 22.00	17.30, 19.40 i 22.00
	Un amigo extraordinario	-	11.30 (dg.) i 16.10	-	-
	Trasto	17.45	15.50	-	-
	Trasto (cat.)	18.20	11.40 (dg.) i 18.20	17.25	17.25
	La boda de Rosa	22.10	16.25 i 22.10	22.00	22.00
	Los nuevos mutantes	20.15 i 22.15	11.45 (dg.), 17.35, 20.15 i 22.15	19.30 i 22.00	19.30 i 22.00
	Padre no hay más que uno	18.15 i 20.10	11.30 (dg.), 11.50 (dg.), 14.15 (dg.), 15.55, 18.15 i 20.10	17.00 i 18.00	17.00 i 18.00
	¡Scooby! (cat.)	16.00	11.45 i 15.45	-	-
	La caza	22.10	22.10	16.00, 20.00 i 22.00	16.00, 20.00 i 22.00

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	Tenet	18.30 i 21.30	16.00, 19.00 i 22.00 (VOSE)	19.00 (VOSE) i 22.00	18.30 i 21.30 (VOSE)

GRANOLLERS		De divendres a dijous
Ocine	100% Wolf: Pequeño gran lobo	16.15, 18.15 i 20.15
	Antebellum	16.00, 18.10 i 19.30 / 20.20, 21.30 i 22.30
	El jardín secreto	16.30
	La boda rosa	18.15 i 20.15
	La caza	16.00 i 22.15
	Los nuevos mutantes	16.00, 18.10, 20.20 i 22.30
	Padre no hay más que uno 2	16.30, 17.30, 18.30 i 19.30 / 20.30, 21.30 i 22.30
	Scooby	17.30 (dimecres)
	Superagente Makey	16.15
	Tenet	16.00, 17.00, 18.00 i 18.30 / 19.15, 19.45, 20.15 i 21.15 / 21.45 i 22.30
	Tenet (VOSE)	20.45
	Trasto	16.00, 17.00, 18.00 i 19.00
	Un amigo extraordinario	22.30
	Voces	22.15
	After (marató)	18.00 (dissabte)

SANT CELONI		De divendres a diumenge
Ocine	After en mil pedazos	16.00, 18.10, 20.20 i 22.30
	Trasto	16.15 i 18.15
	Los nuevos mutantes	20.00 i 22.00
	Tenet	16.00, 18.00/19.00, 21.00 i 22.00
	El jardín secreto	16.10
	Padre no hay más que uno 2	16.30, 18.30, 20.30 i 22.30

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									■			
2							■					
3			■								■	
4					■							
5										■		
6	■							■				
7						■						
8				■								■
9		■							■			
10							■					
11			■								■	
12					■							
13											■	

HORIZONTALS: 1. Tanca al mig de la cursa de la vida. Surten del camp per començar l'ampliació / 2. Quan ella penca la cadira ni s'ha de veure. Quina lamentable imatge de flamenca, pobra ocella! / 3. Interlocutor per definició. Obsessió pel cinema de por. P amb crossa / 4. Estaborní d'un cop de gratuït. Component de l'espina transplantable / 5. Epifania d'en Litus?: no, impressió de figures sobre porcellana. Limiten la llibertat / 6. Collons, quins clots, semblen corcons! El bolet del rei / 7. Després de parir bessonada ara va pel bipartidisme. Ficar-s'hi a fons fa molta por / 8. De l'esplai al regadiu. Silenci amb continuïtat / 9. Poca solta. Escura de mala manera, sense pietat. Cor de perla / 10. Ambaixades catalanes en honor d'en Pau. Del naixement i la ciutat brasilerana / 11. Anima de mula. Gènere que no es ven gaire, tot i que és cridaner. I ànima de mul / 12. Antisèptic en forma de tintura. Tires endavant entre tendals de rulot / 13. Manté el cafè calent a piles?: no, porta grega que presenta batalla. Sengles segles.

VERTICALS: 1. Sistema de numeració en base 8. Pastís amb gust de petó al forn / 2. Senyal del pas de l'ésser humà, probablement en grup. De petita era gentil i ara s'ha donat als cosmètics / 3. Permís concedit. Dels socialistes que encara en deuen ser. 40% dels drets / 4. Farinetes pel coronel. Fem com fan els arbres quan creixen / 5. Amics de Doblar el Sou. Recepta química perquè l'u corri més. Un punt d'orgull / 6. Camina d'una manera que sembla un cocodril. Passeu cap dalt / 7. Una enmig de molts. Que s'hagin inscrit demostra llur sensatesa. 106 romans per revoltar Vic / 8. Conclusió de la tragèdia grega, quan l'odi ja està superat. Si enguany ha vingut l'any que ve no el veurem / 9. Els beneficiaris habituals. Mig metre del d'abans, com la mida de la panxa del malnat / 10. Compost químic extret a Manila. Té propietats hermètiques i esmèctiques / 11. No passen d'un mil·ligram. Era fang?: no, llimoner. Darrer mos d'espetec / 12. Indret que no para gaire lluny del garatge. Tan toix que no distingeix els Llucs.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

	3					4	7	
		4		7				8
8	7		6		4			2
		5			8	2		6
3		2	4			7		5
				2	7			3
5	4		9	6		3	8	
				4	3		6	
							2	

Dificultat: mitjana

				2		6		5
5			9			1	8	
8		4	3	5	1			9
		3					7	
	9					4		
	1		6	8	5			2
	4	9	7			5		
				9			1	
	8	5		4				

SOLUCIONS

6	1	3	7	8	5	9	2	4
9	2	8	1	4	3	5	6	7
5	4	7	9	6	2	3	8	1
4	6	1	5	2	7	8	9	3
3	8	2	4	9	6	7	1	5
7	9	5	3	1	8	2	4	6
8	7	9	6	3	4	1	5	2
1	5	4	2	7	9	6	3	8
2	3	6	8	5	1	4	7	9

3	8	5	1	4	6	2	9	7
7	2	6	5	9	8	3	1	4
1	4	9	7	3	2	5	6	8
4	1	7	6	8	5	9	3	2
6	9	8	2	7	3	4	5	1
2	5	3	4	1	9	8	7	6
8	6	4	3	5	1	7	2	9
5	7	2	9	6	4	1	8	3
9	3	1	8	2	7	6	4	5

T	E	R	M	O	P	I	L	A	C	
I	O	D	E	A	V	A	N	C	E	
U	L	C	U	L	I	C	E	S		
C	A	S	A	L	S	N	A	T	A	
S	C	R	U	E	S	A	E	R	L	
E	A	I	M	U	T	I	S	M	E	
B	I	P	A	R	A	B	I	S	M	E
C	O	C	O	N	S	R	E	I	G	
L	I	T	O	F	A	N	I	A	L	T
A	T	U	I	M	E	D	U	L	L	A
T	U	I	C	O	S	I	R			
C	R	I	A	D	A	X	U	N	G	A
O	B	S	T	A	C	L	E	A	M	P